

РЕШЕНИЕ

№ 17442

гр. София, 22.05.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 74 състав, в
публично заседание на 12.05.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Младен Семов

при участието на секретаря Теменужка Стоименова, като разгледа дело номер **3213** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/ вр. чл. 118 от Кодекса за социално осигуряване /КСО/.

Образувано е по жалба на М. В. Т.,[ЕГН], чрез адв.Ч. с посочен съдебен адрес: [населено място], [улица], ет.1,ап. 1, ел.адрес:[електронна поща] срещу Решение № 3305-040-15/25.02.2025г. на управителя на НОИ с което е отхвърлена жалбата срещу Разпореждане № [ЕГН], изх. № 2113-50/789#13/30.12.2024г. издадено от А. Д.,началник отдел „ОПД“,дирекция „Европейски регламенти и международни договори“ в НОИ.

Иска се отмяна на оспорваният акт,като незаконосъобразен,тъй като:

Административния орган не е извършил проверка на извършените процесуални действия при постановяване разпореждането и не е констатирал допуснатите процесуални нарушения,не са събрани всички документи и анализирани всички доказателства доказващи наличието на осигурителен стаж.В нарушение на т.32 от решение по дело С-384/04 на СЕС административния орган е създал необорими презумпции. Физическо лице не може да получи и представи удостоверение УП-2 от дружества заличени от търговския регистър или от фирмено отделение,поради това,че същите не извършват търговска дейност и не съществуват вече в правния мир,респ.АО е трябвало да приеме и кредитира представените му трудова книжка и др.доказващи стаж.Твърди,че е недопустимо да се поставя силата на хипотезите пред писмените доказателства. Органа е следвало да обсъди всички представени писмени доказателства и извлечения от трудова книжка, и да приеме вписаният в нея трудов стаж. В тази връзка не е взет предвид осигурителният стаж полагащ се по закон за периода на майчинство-същият изобщо не е отчетен. Жалбоподателката има дъщеря, [дата на раждане] и в периода пред раждане и след

това/2г./ е била в отпуск по майчинство,който период се признава за осигурителен стаж.

На следващо място трябвало е да обследва в решението си изложените аргументи за нищожност на оспорваното разпореждане.Същото не съдържа всички изискуеми реквизити,същото няма посочен и индивидуализиран субект-физическо лице,като представител на юридическия субект – НОИ,който бил действителен издател на акта. Няма точна идентификация на издалият акт орган. Още - не е трябвало да се издава разпореждане на база „минимален размер“ без да се съобразят всички доказателства. Твърди се и,че след постановяване разпореждането,административния орган няма право да се произнасяне с уведомително писмо,с което уведомява,че е отпусната пенсия в минимален размер.

В нарушение на чл.34 ал.1 и ал.3 АПК не е създадена възможност за запознаване с административната преписка,предоставяне на становище и упражняване процесуални права като депозиране на искания за събиране доказателства и документи от други органи и пр./чл.36 ал.6 АПК/.

Ответната страна изразява становище за неоснователност на жалбата с аргументи,идентични с инкорпорираните в постановното от него,решение.Същите,в относимата си част, ще бъдат възпроизведени по-долу в настоящият акт.

С оглед проверката по чл. 158 от АПК, съдът счита, че процесната жалба е редовна, като подадена при спазване изискванията за форма съдържание и приложения. В съответствие с критериите по чл.159 от АПК, съдът намира същата за допустима, като подадена от активно легитимирано лице, в срока и срещу подлежащ на обжалване акт по чл.118 ал.1 от КСО и при липса на отрицателни процесуални предпоставки.

По съществото на спора,с оглед твърденията на страните и предмета на служебна проверка, съдът съобрази:

На 13.07.2023г. от датската осигурителна институция,чрез системата за електронен обмен на социалн-осигурителна информация в ЕС е постъпило „Искане за пенсия за старост“ и Р 5000 „Осигурителни периоди/ периоди на пребиваване“. Видно от това искане жалбоподателката е подала заявление за пенсия на 30.05.2023г., с приложено сканирано копие на диплома за висше образование. С СЕД Р5000 датската институция е удостоверила стаж за право и размер на пенсията от 20г.07м. и 03дни за периоди на пребиваване от 10.12.2002г. до 13.07.2023г.,съответно до датата на подаване заявлението - 20г.05м. и 20дни.

С писмо от 23.08.2023г. до жалбоподателката е изпратено писмо относно необходимостта да представи български документи за осигурителен стаж или заверени от датската институция техни копия. На 05.09.2023г. са представени два броя трудови книжки и заверено копие от удостоверение за раждане на дете с дата на раждането 23.02.1990г.

При установена незаписана крайна дата на осигуряване в ТК за периода 1986/1987/88 от осигурителя Национален музей „Земята и хората“ е поискана справка в разплащателните ведомости и издаване на УП-3, респ. за периода 05.09.1988-01.04.1989 – от осигурителя „Електроника София“ АД.

След представяне исканите удостоверения е прието,че българският стаж на жалбоподателката е 12,09м и 18дн и обхваща периода 01.10.1980-01.05.2002г. с определени прекъсвания. Периода на бременност и майчинство се включва в периода на трудово правоотношение с „И. инвест“ от 01.04.1989 до 10.12.1992 продължило 03г.08м.и 07дни зачетен по трудова книжка. Затова и същият не е зачетен отделно,доколкото не е налице основание за зачитането му по КТ от 1986г.

След преглед и на документите относно придобитият в Д. стаж е прието,че общият стаж във връзка с правото на пенсия възлиза на 33г.,03м и 08дни.Респ. до изискуемият за жените през 2023г. не достигат 03г. и 22дни. Жалбоподателката е уведомена с правото и по чл.9а ал.2 КСО,

като на 05.08.2024 са внесени осигурителните вноски за недостигащият стаж и ТП на НОИ С.-град е изпратена служебна бележка за посоченото обстоятелство.

Като следствие и с посоченото разпореждане на жалбоподателката е отпусната пенсия за ОСВ по чл.68 ал.1 и 2 КСО вр. чл.9а ал.2 КСО. Съгласно чл.10 ал.2 от НПОС пенсията е изчислена в пропорционален размер от минималния за пенсиите по чл.68 ал.1 и 2 КСО.

С понастоящем оспорваният акт изрично е посочено, че по силата на чл.10 ал.2 НПОС, пенсиите за трудова дейност с правопораждаща дата след 31.12.1999г. седва да се отпускат и изплащат в минимален размер до определянето им по реда на КСО. Същевременно и съгласно чл.99 ал.1 т.2 КСО при отпускане на изчислен размер на пенсията, същият се актуализира със задна дата – от датата на отпускането и, като се покриват и разликите с вече отпуснатият минимален размер. Това законодателно разрешение поставя лицата в по-благоприятно положение като им предоставя право на пенсия докато се разреши окончателно въпроса за нейния размер. В тази връзка са отчетени спецификите в начина на изчисляване на пенсия по чл.70 КСО/периода за който се отчита индивидуален осигурителен доход, средномесечния за страната за 12м. преди датата на отпускане на пенсията който е статистическа величина/, фактът, че набавянето на данни за осигурителен доход за периоди преди 01.01.2000г., които се съдържат в разплащателни ведомости при съответните осигурители и техните правоприемници изисква период от време. Т.е. налице са обстоятелства отнемачи време, в рамките на което лицето не следва да бъде лишавано изобщо от осигурителни плащания.

Във връзка с установяване осигурителния доход е посочено, че съгласно чл.2 ал.2 НПОС лицето е длъжно да представи документи за осигурителен доход преди 01.01.2000. Данните за тези периоди не се съхраняват в НОИ освен в хипотезите на чл.40 ал.9 НПОС. Чрез анализ на нормативната уредба уреждаща задълженията за предаване ведомости за заплати в НОИ от осигурител с прекратена дейност е посочено, че такова задължение възниква едва от 01.01.2006г. В тази връзка е неточно възражението на жалбоподателката, че при прекратяване дейността на предприятие всички документи се предават в НОИ. Длъжностното лице не е установило предадени ведомости от „И. Инвест С.“, респ. е уведомило жалбоподателката за необходимост от представяне на УП.2 за посоченият период.

Процесното решение е постановено от компетентен орган, какъвто се явява управителят на НОИ в действащата по време редакция на чл.117 ал.4 КСО. Оспорваното пред него разпореждане също е постановено от компетентен орган предвид факта, че жалбоподателката е лице с постоянен адрес в чужбина/Д./ и с оглед разпоредбата на пар.1 от ДР на НПОС, чл.98 ал.1 т.2 от КСО и заповед № 1016-40-1237/26.11.2024г. в която по т.1 е посочена А. Д., н-к отдел „Отпускане на пенсии по договори“.

И разпореждането и оспорваното решение са в съответствие с изискванията за форма и съдържание на акта, като същите съдържат изложение за установените факти и възприетата въз основа на тях правна квалификация. Дали тези факти съответстват на изискването за пълнота на проверката и дали са правилно кредитирани са въпроси, свързани с преценката на материална и процесуална законосъобразност на акта, която съдът ще упражни по-долу:

Действително и по силата на чл.10 ал.2 НПОС пенсиите за трудова дейност с правопораждаща дата след 31 декември 1999 г., когато по представените със заявлението документи за трудов/осигурителен стаж е доказано правото на съответния вид пенсия, се отпускат и изплащат в минималния размер до определянето на размера им по реда на КСО. След определянето на размера на пенсията по КСО разпореждането, с което първоначално е отпусната пенсията, се изменя съгласно чл. 99, ал. 1, т. 2, буква "д" от КСО от органа, който го е издал, и ако има разлика в размера на пенсията, тя се изплаща от датата на отпускането.

С процесно оспорваното решение е посочено, че нормата на чл.10 ал.2 НПОС следва да се приложи като „своего рода“/бел.моя/ охранителна мярка, т.е. до приключване на времеемкия процес по изчисление на данни и събиране доказателства следва да бъде отпусната пенсия за да бъдат защитени правата на жалбоподателката.

Не такава конструкция обаче установява съдът в естеството и последиците от постановените разпоредителни волеизявления. Видно от данните по делото и след надлежно дадени указания към ответника, не се установява изобщо от страна на НОИ да се извършват изчисления на индивидуален осигурителен доход, отчиане средномесечен такъв за страната в предходждащите заявления за отпускане 12 месеца и прочее. Не се установяват и действия по набавяне данни за осигурителният доход за периодите преди 01.01.2000г.

В този смисъл същите се явяват голословно посочените от органа факти насочени към създаване впечатление за привидна висящност. Подобна подвеждаща двусмиселност в един административен акт е принципно и базисно недопустима. Всъщност, в своето решение управителя на НОИ посочва още, че жалбоподателят е уведомен за необходимост да набави удостоверение УП-2 от осигурителя И. инвест С.. В този смисъл не може да се приеме, че нормата на чл.10 ал.2 НПОС е приложена като охранителна мярка, напротив – налице е едно крайно, разпоредително волеизявление, а в тежест на лицето е вменено да събере необходимите и удостоверяващи действителният размер на стаж и пенсия доказателства. Ето защо всяко твърдение за защита на интересите на жалбоподателя се явява в пълно противоречие с естеството на самото разпоредително волеизявление. Освен всичко останало нормата на чл.10 ал.2 НПОС не може и не следва да се прилага като охранителна мярка. Като контратеза, такава е нормата на чл.99 ал.1 т.2 КСО позволяваща понастоящем отпуснатата пенсия да бъде изменена със задна дата.

Освен това, ключов за преценката наличието на предпоставки за приложението на чл.10 ал.2 НПОС е въпросът лисват ли предпоставки за определяне на пенсията по реда на чл.99 КСО, така, че да бъде отпусната пенсия в минимален размер. Видно от данните по делото на жалбоподателката не достигат 3г. и 22 дни. Същите са заплатени по реда на чл.9а ал.2 КСО. Т.е. при безспорно навършена изискуема възраст и при надлежно упражнено право по чл.9а ал.2 КСО, липсват предпоставки за приложението на чл.10 ал.2 НПОС. Всъщност и в кръга на конкретният спор, съдът не установява наличието на нито една предпоставка за определяне пенсия в минимален размер при положение, че за установените и зачетени трудови периоди е установим размерът на осигурителния доход, а за недостигащите, респ. неустановени е заплатено съобразно указанията на служителите на НОИ. Успоредно с това никъде в преписката и постановените актове не е посочено, че реалният размер на пенсията е действително минимален.

В този смисъл съдът не намира никакви предпоставки за приложение на чл.70 ал.12 КСО.

Липсата на ясна обосновка относно действителният размер на пенсията, която следва да се отпусне на жалбоподателката, съчетан с изложени неправилно аргументи за приложението на чл.10 ал.2 НПОС и чл.70 ал.12 КСО налагат отмяна на оспорваният акт. След отмяната му преписката следва да се върне на н-к отдел „Отпускане на пенсии по договори“ при НОИ с ясни указания за установяване и произнасяне по действителният размер на пенсията, която следва да бъде отпусната. Ясно следва да се отчете, че административният орган нееднократно е уведомявал жалбоподателката, че единствената пречка пред придобиване право на пенсия е липсващ стаж, който е закупен. В този смисъл и като се отчете правилото за неговото зачитане и въздействие върху размера на пенсията, следва да се произнесе с нарочен акт по чл.98 ал.1 КСО.

С оглед изложеното и на основание чл.118 ал.1 КСО и чл. 172 ал.2 предл. последно от АПК, Административен съд София – град, 74 състав,

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Решение № 3305-040-15 от 25.02.2025г. на управителя на НОИ.

ОТМЕНЯ Разпореждане № [ЕГН], изх. № 2113-50/789#13/30.12.2024г. издадено от А. Д., началник отдел „ОПД“, дирекция „Европейски регламенти и международни договори“ в НОИ.

ИЗПРАЩА преписката на началник отдел „ОПД“, дирекция „Европейски регламенти и международни договори“ в НОИ за ново произнасяне съобразно указанията, дадени с мотивите на настоящото решение.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

Препис от решението да се изпрати на страните.

Съдия: